EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

أخطاء يرتكبها بعض الحجاج

Akhṭāʾ yartakibuhā baʿḍ al-ḥujjāj

Greșeli săvârșite de unii pelerini

Muḥammad ibn Ṣāliḥ
al-ʿUthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Greșeli săvârșite de unii pelerini

أخطاء يرتكبها بعض الحجاج

Akhṭāʾ yartakibuhā baʿḍ al-ḥujjāj

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: أخطاء يرتكبها بعض الحجاج
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Ediția-sursă: Text arab Islamenc, versiunea 2.1, cu trimiterile sursei;
confruntare cu ediția arabă de 17 pagini.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Introducere 1
Iḥrām și greșelile legate de el 5
Ṭawāf și greșelile de fapt săvârșite în timpul lui 8
Ṭawāf și greșelile de vorbire săvârșite în timpul lui 12
Cele două rakʿah de după ṭawāf și greșelile legate de ele 15
Urcarea pe aș-Șafā și al-Marwah, ruga pe ele și alergarea între cele două semne: greșelile legate de acestea 17
Staționarea la ʿArafah și greșelile legate de ea 19
Aruncarea pietricelelor la jamarāt și greșelile legate de ea 21
Ṭawāful de rămas-bun și greșelile legate de el 26
Indice 31

Introducere

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător. Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor. Binecuvântările și pacea fie asupra Profetului nostru Muḥammad, pecetea profeților, asupra familiei sale, a companionilor săi și a celor care îi urmează călăuzirea până în Ziua Judecății. Acestea fiind spuse:
Allah Preaînaltul a spus:

﴿لَّقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ لِّمَن كَانَ يَرۡجُواْ ٱللَّهَ وَٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا﴾

În Trimisul lui Allah aveți un exemplu frumos, pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.

Coran · Al-Aḥzāb 33:21

Și a spus:

﴿فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾

Credeți, așadar, în Allah și în Trimisul Său, Profetul neștiutor de carte, care crede în Allah și în cuvintele Sale, și urmați-l, ca să fiți călăuziți.

Coran · Al-Aʿrāf 7:158

Și a spus:

﴿قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾

Spune: «Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă! Allah vă va iubi și vă va ierta păcatele.» Allah este Iertător, Îndurător.

Coran · Āl ʿImrān 3:31

Și a spus:

﴿فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنَّكَ عَلَى ٱلۡحَقِّ ٱلۡمُبِينِ﴾

Încrede-te în Allah, căci tu ești pe adevărul limpede.

Coran · An-Naml 27:79

Și a spus:

﴿فَمَاذَا بَعۡدَ ٱلۡحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ﴾

Ce se află dincolo de adevăr, dacă nu rătăcirea? Cum de sunteți, așadar, îndepărtați?

Coran · Yūnus 10:32

Tot ceea ce se împotrivește călăuzirii Profetului ﷺ și căii sale este neadevăr și rătăcire, respins de la cel care îl săvârșește.
Profetul ﷺ a spus:

„Cine săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala noastră, aceea este respinsă.”[1]

1 Relatat de Muslim, Cartea judecăților, capitolul despre anularea hotărârilor nevalabile, nr. 1718/18. Al-Bukhārī a relatat același înțeles în Cartea

Adică este întoarsă asupra celui care a săvârșit-o și nu îi este primită.
Unii musulmani — Allah să-i călăuzească și să le dea izbândă — săvârșesc, în numeroase acte de adorare, lucruri care nu se întemeiază pe Cartea lui Allah și pe Sunna Profetului Său ﷺ. Aceasta se întâmplă mai ales la pelerinaj, unde s-au înmulțit cei care se încumetă să dea verdicte religioase fără știință și se grăbesc să o facă, încât, pentru unii, emiterea de verdicte a ajuns un mijloc de a dobândi faimă și de a ieși în evidență. De aici au rezultat rătăcirea și ducerea altora în rătăcire. Musulmanul are datoria să nu se încumete să dea un verdict decât având o cunoaștere cu care să se poată înfățișa înaintea lui Allah, Cel plin de măreție. El se află în poziția celui care transmite de la Allah Preaînaltul și vorbește despre El. Când dă un verdict, să-și amintească spusele lui Allah despre Profetul Său ﷺ:

﴿وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ، لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ، ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ، فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ﴾

Dacă ar fi născocit pe seama Noastră unele vorbe, l-am fi apucat cu putere, apoi i-am fi tăiat aorta și niciunul dintre voi nu l-ar fi putut apăra.

Coran · Al-Ḥāqqah 69:44–47

împăcării, capitolul despre împăcarea nedreaptă, care este respinsă, nr. 2697, de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea.

Și spusele Sale:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْيَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا۟ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Spune: «Domnul meu a oprit numai faptele rușinoase, cele văzute și cele ascunse, păcatul și nedreptățirea fără drept, să-I faceți asociați lui Allah fără ca El să fi coborât vreo dovadă pentru aceasta și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.»

Coran · Al-Aʿrāf 7:33

Cele mai multe greșeli ale pelerinilor provin din aceasta — adică din verdictele date fără știință — și din faptul că oamenii de rând se imită unii pe alții fără dovadă.

Cu ajutorul lui Allah Preaînaltul, vom arăta Sunna în câteva dintre faptele în care greșelile sunt frecvente, atrăgând atenția asupra acestor greșeli. Îi cerem lui Allah să ne dea izbândă și să le fie de folos, prin aceasta, fraților noștri musulmani. El este Darnic, Generos.

Iḥrām și greșelile legate de el

În cele două culegeri Ṣaḥīḥ și în alte lucrări este relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Profetul ﷺ a stabilit drept locuri de intrare în iḥrām: pentru locuitorii Medinei, Dhū al-Ḥulayfah; pentru cei din Șām, al-Juḥfah; pentru cei din Najd, Qarn al-Manāzil; iar pentru cei din Yemen, Yalamlam. El a spus: *„Aceste locuri sunt pentru locuitorii acelor ținuturi și pentru cei din alte ținuturi care trec prin ele, dacă vor să împlinească Ḥajj sau ʿUmrah."*[2]

ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Profetul ﷺ a stabilit Dhāt ʿIrq pentru locuitorii Irakului. Relatat de Abū Dāwūd și an-Nasā'ī.[3]

Tot în cele două culegeri Ṣaḥīḥ, în relatarea lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, Profetul ﷺ a spus:

> *„Locuitorii Medinei să înceapă talbiyah de la Dhū al-Ḥulayfah, cei din Șām să înceapă talbiyah de la al-Ǧuḥfah, iar cei din Najd să înceapă talbiyah de la Qarn"*

, până la sfârșitul relatării.[4]

---

2 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre locul de intrare în iḥrām al celor din Șām, nr. 1526; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre locurile de intrare în iḥrām, nr. 1181.

3 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre locurile de intrare în iḥrām, nr. 1739; an-Nasā'ī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre mīqātul locuitorilor Irakului, nr. 2657.

4 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre mīqātul locuitorilor Medinei, nr. 1525; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre locurile de intrare în iḥrām pentru Ḥajj și ʿUmrah, nr. 1182/13.

Aceste locuri, numite mīqāt, pe care le-a stabilit Trimisul lui Allah ﷺ sunt limite ale Legii, fixate prin revelație și primite de la Legiuitor. Celui care intenționează Ḥajj sau ʿUmrah nu îi este îngăduit să le schimbe, să le încalce ori să treacă de ele fără să intre în iḥrām, căci aceasta înseamnă încălcarea limitelor lui Allah. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

Cei care încalcă limitele lui Allah sunt cei nedrepți.
Coran · Al-Baqarah 2:229

În relatarea lui Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, Profetul ﷺ a spus:

> *„Locuitorii Medinei să înceapă talbiyah... cei din Șām să înceapă talbiyah... cei din Najd să înceapă talbiyah."*

Aceasta are forma unei afirmații, dar sensul unei porunci. Ihlāl înseamnă ridicarea glasului cu talbiyah și nu are loc decât după asumarea stării de iḥrām.

Prin urmare, celui care intenționează Ḥajj sau ʿUmrah îi este obligatoriu să intre în iḥrām la aceste locuri atunci când trece prin ele ori ajunge în dreptul lor, fie că vine pe uscat, pe mare sau pe calea aerului.

Dacă vine pe uscat, se oprește la mīqāt, dacă trece prin el, sau în punctul aflat în dreptul lui, dacă nu trece prin el. Împlinește cele cuvenite pentru intrarea în iḥrām: îmbăierea rituală, parfumarea trupului și îmbrăcarea veșmintelor de iḥrām, apoi intră în această stare înainte de a pleca.

Dacă vine pe mare și vaporul se oprește în dreptul mīqātului, se îmbăiază, se parfumează și își îmbracă veșmintele de iḥrām cât timp vaporul este oprit, apoi intră în iḥrām înainte de reluarea călătoriei. Dacă vaporul nu se oprește în dreptul mīqātului, se îmbăiază, se parfumează și își îmbracă veșmintele înainte de a ajunge în dreptul lui, apoi intră în iḥrām când ajunge în dreptul lui.

Dacă vine pe calea aerului, se îmbăiază la plecarea cu avionul, se parfumează și își îmbracă veșmântul de iḥrām înainte de a ajunge în dreptul mīqātului, apoi intră în iḥrām cu puțin înainte de a ajunge în dreptul lui. Nu așteaptă să fie chiar în dreptul lui, deoarece avionul trece repede și nu îi lasă timp. Dacă, din precauție, intră în iḥrām mai devreme, nu este nicio problemă, fiindcă aceasta nu îi dăunează.

Greșeala pe care o săvârșesc unii este că trec cu avionul peste mīqāt ori peste punctul aflat în dreptul lui și amână intrarea în iḥrām până când aterizează pe aeroportul din Jeddah. Aceasta se împotrivește poruncii Profetului ﷺ și încalcă limitele lui Allah Preaînaltul.

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: *„După cucerirea celor două orașe”* — adică Basra și Kufa — *„oamenii au venit la ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, și au spus: «O, conducător al credincioșilor! Profetul ﷺ a stabilit Qarn pentru locuitorii din Najd, dar acesta este în afara drumului nostru; dacă am merge la Qarn, ne-ar fi greu.» El a spus: «Căutați pe drumul vostru un loc aflat în dreptul lui.»”*[5] Așadar, conducătorul credincioșilor, unul dintre califii drept călăuziți, a stabilit drept mīqāt, pentru cel care nu trece printr-un mīqāt, locul în care ajunge în dreptul lui. Cel care ajunge în dreptul lui pe calea aerului este asemenea celui care ajunge în dreptul lui pe uscat; nu este nicio deosebire.

Dacă cineva face această greșeală și aterizează la Jeddah fără să fi intrat în iḥrām, trebuie să se întoarcă la mīqātul în dreptul căruia a trecut cu avionul și să intre în iḥrām de acolo. Dacă nu face aceasta și intră în iḥrām din Jeddah, după părerea celor mai mulți învățați îi revine o jertfă de compensare, pe care o sacrifică în Mecca și o împarte în întregime săracilor de acolo. Nu mănâncă din ea și nu dăruiește din ea unui om înstărit, deoarece are statutul unei ispășiri.

5 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre Dhāt ʿIrq pentru locuitorii Irakului, nr. 1531.

Ṭawāf și greșelile de fapt săvârșite în timpul lui

Este stabilit că Profetul ﷺ a început înconjurarea rituală, ṭawāf, de la Piatra Neagră, aflată în colțul de sud-est al Casei;[6] că a înconjurat întreaga Casă, trecând pe dinafara incintei al-Ḥijr;[7] că, la primul ṭawāf făcut la sosirea în Mecca, a mers cu pași repezi și scurți, numiți ramal, numai în primele trei circuite;[8] că, în timpul ṭawāfului, atingea Piatra Neagră și o săruta;[9] că a atins-o cu mâna și apoi și-a sărutat mâna;[10] că a atins-o cu toiagul încovoiat pe care îl avea și a sărutat toiagul, pe când era călare pe cămilă;[11] că a făcut ṭawāf călare pe cămilă, arătând spre colț — adică spre Piatră

6 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre cel care aduce cu el cămilele de jertfă, nr. 1691 și 1692; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre obligativitatea jertfei pentru cel care face tamattuʿ, nr. 1227 și 1228, de la Ibn ʿUmar și ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ei. Muslim l-a relatat și în Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

7 Al-Bayhaqī, as-Sunan al-kubrā, 5/90, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi.

8 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre atingerea Pietrei Negre la sosirea în Mecca, nr. 1603; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea ramalului în ṭawāf, nr. 1261, de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi. Muslim l-a relatat și în Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

9 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre sărutarea Pietrei, nr. 1611, de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

10 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre ramal în Ḥajj și ʿUmrah, nr. 1606; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea atingerii celor două colțuri yemenite în ṭawāf, nr. 1268/246, de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

11 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre îngăduința ṭawāfului pe cămilă, nr. 1275, de la Abū aṭ-Ṭufayl, Allah să fie mulțumit de el.

— de fiecare dată când trecea pe lângă el;[12] și că atingea colțul yemenit.[13]

Deosebirea dintre aceste feluri de a atinge Piatra ținea — Allah știe cel mai bine — de ușurința cu care o putea face: împlinea ceea ce îi era ușor. Tot ceea ce a făcut — atingere, sărutare ori arătare — era un act de adorare a lui Allah Preaînaltul și de preamărire a Sa, fără credința că Piatra ar aduce folos ori vătămare.

În cele două culegeri Ṣaḥīḥ se relatează că ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, săruta Piatra și spunea: *„Știu că ești o piatră care nu aduce nici vătămare, nici folos. Dacă nu l-aș fi văzut pe Profet ﷺ sărutându-te, nu te-aș fi sărutat."*[14]

Greșelile pe care le săvârșesc unii pelerini sunt:

1. Încep ṭawāful dintr-un punct aflat înainte de Piatra Neagră, adică dintre ea și colțul yemenit. Aceasta ține de exagerarea în religie pe care Profetul ﷺ a interzis-o.[15] În anumite privințe, se aseamănă cu începerea postului cu o zi sau două înainte de Ramadan, lucru a cărui interzicere este stabilită.[16]

Pretenția unor pelerini că fac aceasta din precauție nu este acceptabilă. Precauția adevărată și folositoare constă în urmarea Legii și în a nu o lua înaintea lui Allah și a Trimisului Său.

---

12 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre cel care arată spre colț când ajunge lângă el, nr. 1612, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi.

13 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre cel care nu atinge decât cele două colțuri yemenite, nr. 1609; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea atingerii celor două colțuri yemenite în ṭawāf, nr. 1267, de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

14 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre ceea ce s-a relatat despre Piatra Neagră, nr. 1597; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea sărutării Pietrei Negre, nr. 1270.

15 An-Nasāʾī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre adunarea pietricelelor, nr. 3059; Ibn Mājah, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre mărimea pietricelelor pentru aruncare, nr. 3029; Aḥmad, 1/347, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi.

16 Al-Bukhārī, Cartea postului, capitolul despre a nu începe înainte de Ramadan cu una sau două zile de post, nr. 1914; Muslim, Cartea postului, capitolul despre a nu începe înainte de Ramadan cu una sau două zile de post, nr. 1082, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

2. În îmbulzeală, înconjoară numai partea acoperită a Kaʿbei: intră pe o deschidere a incintei al-Ḥijr, ies pe deschiderea opusă și lasă restul incintei în dreapta lor. Aceasta este o mare greșeală, care face ca ṭawāful să nu fie valabil, fiindcă, în realitate, nu au înconjurat Casa, ci numai o parte din ea.

3. Fac ramal în toate cele șapte circuite.

4. Se îmbulzesc puternic ca să ajungă la Piatră și s-o sărute, ajungând uneori la bătaie și la schimburi de insulte. Astfel se produc lovituri și vorbe urâte care nu se potrivesc nici acestei fapte, nici acestui loc: Moscheea cea Sfântă a lui Allah, la umbra Casei Sale. Prin aceasta este micșorat ṭawāful, ba chiar întregul rit de pelerinaj, căci Allah Preaînaltul a spus:

﴿ٱلۡحَجُّ أَشۡهُرٞ مَّعۡلُومَٰتٞۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلۡحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي ٱلۡحَجِّۗ﴾

Pelerinajul se face în luni cunoscute. Celui care își asumă pelerinajul în ele nu îi sunt îngăduite vorbele și faptele intime, nelegiuirea și cearta în timpul pelerinajului.

Coran · Al-Baqarah 2:197, fragment

Această îmbulzeală înlătură smerenia și îl face pe om să uite pomenirea lui Allah Preaînaltul, deși acestea sunt două dintre cele mai de seamă țeluri ale ṭawāfului.

5. Cred că Piatra aduce folos prin ea însăși. De aceea îi vezi, după ce o ating, trecându-și mâinile peste celelalte părți ale trupului ori peste copiii pe care îi au cu ei. Toate acestea sunt neștiință și rătăcire: folosul și vătămarea vin numai de la Allah. Am amintit deja cuvintele conducătorului credincioșilor ʿUmar: *„Știu că ești o piatră care nu aduce nici vătămare, nici folos. Dacă nu l-aș fi văzut pe Profet ﷺ sărutându-te, nu te-aș fi sărutat.”*

6. Unii pelerini ating toate colțurile Kaʿbei; uneori ating toți pereții ei și își trec mâinile pe ei. Aceasta este neștiință și rătăcire.

Atingerea rituală este un act de adorare și preamărire a lui Allah, Cel plin de măreție, și trebuie să se limiteze la ceea ce este transmis de la Profet ﷺ. Profetul ﷺ nu atingea decât cele două colțuri yemenite: Piatra Neagră, aflată în colțul de sud-est al Kaʿbei, și colțul yemenit de sud-vest.

În Musnadul imamului Aḥmad se relatează de la Mujāhid, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că acesta făcea ṭawāf împreună cu Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el. Muʿāwiyah a început să atingă toate colțurile, iar Ibn ʿAbbās i-a spus: *„De ce atingi aceste două colțuri, de vreme ce Trimisul lui Allah ﷺ nu le atingea?"*

Muʿāwiyah a răspuns: *„Nicio parte a Casei nu trebuie lăsată deoparte."*

Ibn ʿAbbās i-a spus: *„În Trimisul lui Allah aveți un exemplu frumos."*

Muʿāwiyah a spus: *„Ai dreptate."*[17]

17 At-Tirmidhī, Cartea pelerinajului, capitolul despre atingerea Pietrei, nr. 858; Aḥmad, 1/332.

Ṭawāf și greșelile de vorbire săvârșite în timpul lui

Este stabilit că Profetul ﷺ Îl preamărea pe Allah spunând Allāhu akbar ori de câte ori ajungea la Piatra Neagră.[18] Între colțul yemenit și Piatra Neagră spunea:

﴿رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ حَسَنَةٗ وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾

Domnul nostru, dă-ne bine în această lume și bine în Viața de Apoi și păzește-ne de chinul Focului![19]

Coran · Al-Baqarah 2:201

Și a spus: *„Înconjurarea Casei, parcurgerea distanței dintre aṣ-Ṣafā și al-Marwah și aruncarea pietricelelor au fost rânduite pentru pomenirea lui Allah."*[20]

Greșeala unor oameni care fac ṭawāf constă în a stabili pentru fiecare circuit o anumită rugă, fără să spună alta. Dacă termină circuitul înainte de încheierea rugii, o întrerup, chiar dacă mai au de spus un singur cuvânt, pentru a începe ruga nouă a circuitului

18 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre takbīr la colț, nr. 1613, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi.

19 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre ruga în ṭawāf, nr. 1892; Aḥmad, 3/411, de la ʿAbd Allāh ibn as-Sāʾib, Allah să fie mulțumit de el.

20 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre ramal, nr. 1888; at-Tirmidhī, Cartea pelerinajului, capitolul despre felul aruncării la jamarāt, nr. 902; Aḥmad, 6/64, de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea.

următor. Iar dacă termină ruga înaintea circuitului, tac. De la Profet ﷺ nu s-a transmis o rugă aparte pentru fiecare circuit al ṭawāfului. Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Nu există în el”* — adică în ṭawāf — *„o formulă de pomenire delimitată, transmisă de la Profet ﷺ prin poruncă, rostire ori învățare. Dimpotrivă, omul se roagă prin toate rugile îngăduite de Lege. Cât despre rugile anume pe care mulți le pomenesc pentru locul de sub jgheab și alte asemenea, ele nu au temei.”*[21]

Prin urmare, cel care face ṭawāf cere binele acestei lumi și al Vieții de Apoi așa cum dorește și Îl pomenește pe Allah Preaînaltul prin orice pomenire rânduită: tasbīḥ, taḥmīd, tahlīl, takbīr ori recitarea Coranului.

O altă greșeală a unora este să ia aceste rugi scrise și să le rostească fără să le cunoască înțelesul. Uneori în ele se află greșeli de tipar ori de copiere care răstoarnă cu totul sensul: dintr-o rugă în folosul celui care face ṭawāf se face una împotriva lui. El ajunge să se roage împotriva sa fără să-și dea seama. Am auzit în această privință lucruri de-a dreptul uimitoare.

Dacă cel care face ṭawāf I-ar cere Domnului său ceea ce dorește și înțelege, urmărind înțelesul cuvintelor sale, aceasta ar fi mai bine și mai folositor pentru el și ar însemna o mai bună imitare și urmare a Trimisului lui Allah ﷺ.

O altă greșeală este ca un grup să se adune în jurul unui conducător care îi poartă în ṭawāf și le dictează ruga cu glas tare, iar ei să-l urmeze într-un singur glas. Glasurile se ridică, se face dezordine, iar ceilalți oameni care fac ṭawāf sunt tulburați, încât nu mai știu ce spun. Aceasta înlătură smerenia și îi supără pe robii lui Allah în acest loc de siguranță. Profetul ﷺ a ieșit la oameni pe când ei se rugau și recitau cu glas tare și a spus:

> *„Fiecare dintre voi vorbește în taină cu Domnul său. Să nu vă acoperiți, așadar, unii pe alții ridicând glasul la recitarea Coranului.”*

21 Majmūʿ al-fatāwā, 26/122.

Relatat de Mālik în al-Muwaṭṭaʾ.[22] Ibn ʿAbd al-Barr a spus: *„Este un hadith autentic.”*[23]

Ce bine ar fi dacă acest conducător, când ajunge cu grupul la Kaʿbah, s-ar opri și le-ar spune: *„Faceți cutare lucru, spuneți cutare lucru și rugați-vă așa cum doriți”*, apoi ar merge împreună cu ei în locul de ṭawāf, pentru ca niciunul să nu greșească. Astfel, ei ar face ṭawāf cu smerenie și liniște, rugându-L pe Domnul lor, cu teamă și nădejde, pentru ceea ce doresc, înțelegând și urmărind sensul cuvintelor lor, iar ceilalți ar fi feriți de supărarea produsă de ei.

22 Mālik, Cartea timpilor rugăciunii, capitolul despre faptele din rugăciune, nr. 213, în transmiterea lui Yaḥyā ibn Yaḥyā; ediție îngrijită de Bashshār ʿAwwād.

23 At-Tamhīd, 23/319.

Cele două rakʿah de după ṭawāf și greșelile legate de ele

Este stabilit că, după ce a încheiat ṭawāful, Profetul ﷺ s-a îndreptat spre Maqām Ibrāhīm și a recitat:

﴿وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى﴾

Luați locul lui Ibrāhīm drept loc de rugăciune!
Coran · Al-Baqarah 2:125, fragment

Apoi s-a rugat două rakʿah, având Maqāmul între el și Kaʿbah.[24] În prima rakʿah a recitat al-Fātiḥah și sura care începe:

﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾

Spune: «O, voi, necredincioșilor!»
Coran · Al-Kāfirūn 109:1

În a doua, sura al-Fātiḥah și sura care începe:

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ﴾

Spune: «El este Allah, Unul!»[25]
Coran · Al-Ikhlāṣ 112:1

---

24 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

25 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, în formă mursal.

Greșeala unor oameni aici este să creadă că cele două rakʿah trebuie neapărat făcute aproape de Maqām. De aceea se îmbulzesc în acel loc, îi supără pe cei care fac ṭawāf în zilele pelerinajului și le împiedică mersul. Această credință este greșită.

Cele două rakʿah de după ṭawāf sunt valabile oriunde în moschee. Cel care se roagă poate avea Maqāmul între el și Kaʿbah chiar dacă se află departe: se poate ruga în curte ori în galeria moscheii, ferit de supărare, fără să-i supere pe alții și fără să fie supărat. Astfel, se poate ruga cu smerenie și liniște.

Ce bine ar fi dacă responsabilii Moscheii celei Sfinte i-ar opri pe cei care îi supără pe oamenii aflați în ṭawāf prin faptul că se roagă chiar în spatele Maqāmului, aproape de el, și le-ar explica faptul că apropierea de el nu este o condiție a celor două rakʿah de după ṭawāf.

O altă greșeală este că unii dintre cei care se roagă în spatele Maqāmului fac multe rakʿah fără un motiv anume, deși oamenii care tocmai au încheiat ṭawāful au nevoie de locul lor.
O altă greșeală este că, atunci când unii oameni care au făcut ṭawāf termină cele două rakʿah, conducătorul lor îi oprește și se roagă împreună cu ei cu glas tare. Astfel îi tulbură pe cei care se roagă în spatele Maqāmului și le încalcă dreptul. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةً ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾

Chemați-L pe Domnul vostru cu smerenie și în taină! El nu îi iubește pe cei care întrec măsura.

Coran · Al-Aʿrāf 7:55

Urcarea pe aș-Șafā și al-Marwah, ruga pe ele și alergarea între cele două semne: greșelile legate de acestea

Este stabilit că Profetul ﷺ, apropiindu-se de aș-Șafā, a recitat:

﴿إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلۡمَرۡوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ﴾ ۖ

Aș-Șafā și al-Marwah se numără printre semnele rânduite de Allah.
Coran · Al-Baqarah 2:158, fragment

Apoi a urcat până a văzut Kaʿbah, s-a întors spre qiblah, și-a ridicat mâinile, L-a lăudat pe Allah și s-a rugat așa cum a voit. A proclamat unicitatea și măreția lui Allah, spunând: *„Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singurul, fără asociat. A Lui este stăpânirea și a Lui este lauda și El este cu putere peste toate. Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singurul. El Și-a împlinit făgăduința, l-a sprijinit pe robul Său și a înfrânt singur coalițiile."* A făcut rugi între aceste rostiri și a repetat aceste cuvinte de trei ori. Apoi a coborât mergând. Când picioarele sale au ajuns în vale, între cele două semne verzi, a alergat; după ce a trecut de ele, a mers până la al-Marwah și a făcut acolo ceea ce făcuse pe aș-Șafā.[26]

26 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

Greșeala unora dintre cei care fac saʿy este că, atunci când urcă pe aș-Șafā și al-Marwah, se întorc spre Kaʿbah, spun de trei ori Allāhu akbar, ridicându-și mâinile și făcând cu ele gesturi ca în rugăciune, apoi coboară. Aceasta se împotrivește celor transmise de la Profet ﷺ. Fie împlinesc Sunna așa cum a fost transmisă, dacă le este cu putință, fie lasă aceasta, fără să introducă o faptă pe care Profetul ﷺ nu a făcut-o.

O altă greșeală este că unii aleargă de la aș-Șafā până la al-Marwah; adică grăbesc pasul pe întreaga distanță dintre ele. Aceasta se împotrivește Sunnei: alergarea se face numai între cele două semne, iar restul traseului se parcurge mergând. Aceasta se întâmplă de cele mai multe ori din neștiință ori din dorința multor oameni de a se grăbi și de a termina saʿyul. De la Allah se cere ajutor.

O altă greșeală este că unele femei aleargă între cele două semne, adică își grăbesc mersul precum bărbații. Femeia nu aleargă, ci merge în ritmul obișnuit, potrivit spuselor lui Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi: *„Femeile nu au de făcut ramal nici în jurul Casei, nici între aș-Șafā și al-Marwah."*[27]
O altă greșeală este că unii dintre cei care fac saʿy recită de fiecare dată când se apropie de aș-Șafā ori de al-Marwah spusele lui Allah:

﴿إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلۡمَرۡوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ﴾ ۖ

Aș-Șafā și al-Marwah se numără printre semnele rânduite de Allah.
Coran · Al-Baqarah 2:158, fragment

Sunna este să le recite numai când se apropie de aș-Șafā la prima parcurgere.

O altă greșeală este că unii stabilesc pentru fiecare parcurgere o anumită rugă. Aceasta nu are temei.

27 Ibn Abī Shaybah, al-Muṣannaf, 5/164, nr. 13097, ediția ar-Rushd.

Staționarea la ʿArafah și greșelile legate de ea

Este stabilit că, în ziua de ʿArafah, Profetul ﷺ a rămas la Namirah până când soarele a trecut de zenit. Apoi a încălecat și a coborât pentru a face rugăciunile Ẓuhr și ʿAṣr, câte două rakʿah fiecare, reunite la timpul primei rugăciuni, cu un singur adhān și două iqāmah. Apoi a încălecat până a ajuns la locul său de staționare, s-a oprit și a spus: *„Am staționat aici, iar întreaga ʿArafah este loc de staționare."* A rămas îndreptat spre qiblah, cu mâinile ridicate, pomenindu-L și rugându-L pe Allah până când soarele a apus și discul său a dispărut. Apoi a plecat spre Muzdalifah.[28]

Greșelile pe care le săvârșesc unii pelerini sunt:

1. Se opresc în afara limitelor ʿArafah și rămân în locurile lor până la apus, apoi pleacă de acolo spre Muzdalifah fără să fi staționat la ʿArafah. Aceasta este o mare greșeală, prin care se pierde pelerinajul: staționarea la ʿArafah este un stâlp fără de care Ḥajjul nu este valabil. Cel care nu staționează la ʿArafah în timpul rânduit nu are Ḥajj, potrivit spuselor Profetului ﷺ: *„Ḥajjul este ʿArafah. Cine ajunge în noaptea de Jamʿ, înainte de ivirea zorilor, a prins pelerinajul."*[29]

Pricina acestei greșeli grave este că oamenii se încred unii în alții: unii se opresc înainte de a ajunge la ʿArafah și nu verifică

28 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ și capitolul despre faptul că întreaga ʿArafah este loc de staționare, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

29 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre cel care nu prinde ʿArafah, nr. 1949; at-Tirmidhī, Cartea pelerinajului, capitolul despre cel care îl prinde pe imam la Jamʿ, nr. 889; an-Nasāʾī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre obligativitatea staționării la ʿArafah, nr. 3019; Ibn Mājah, Cartea pelerinajului, capitolul despre cel care ajunge la ʿArafah înainte de zori în noaptea de Jamʿ, nr. 3015; Aḥmad, 4/309, de la ʿAbd ar-Raḥmān ibn Yaʿmar, Allah să fie mulțumit de el.

semnele care îi arată limitele. Astfel, își pierd propriul pelerinaj și îi induc în eroare pe alții.

Ce bine ar fi dacă responsabilii pelerinajului i-ar înștiința pe oameni prin mijloace care să ajungă la toți, în mai multe limbi, și le-ar cere îndrumătorilor să-i avertizeze pe pelerini asupra acestui lucru! Astfel, oamenii ar ști ce au de făcut și și-ar împlini pelerinajul în chipul cel mai deplin, prin care să fie eliberați de răspunderea obligației.

2. Pleacă de la ʿArafah înainte de apus. Aceasta este interzis, fiindcă se împotrivește Sunnei Profetului ﷺ, care a rămas până când soarele a apus și discul său a dispărut. În plus, plecarea de la ʿArafah înainte de apus era o practică a oamenilor din perioada neștiinței, Jāhiliyyah.

3. Când se roagă, se întorc spre muntele ʿArafah, chiar dacă qiblah rămâne în spatele lor, în dreapta ori în stânga. Aceasta se împotrivește Sunnei: Sunna este îndreptarea spre qiblah, așa cum a făcut Profetul ﷺ.

Aruncarea pietricelelor la jamarāt și greșelile legate de ea

Este stabilit că Profetul ﷺ a aruncat șapte pietricele la Jamrat al-ʿAqabah — ultima jamrah, cea dinspre Mecca — în cursul dimineții zilei jertfei, spunând Allāhu akbar la fiecare pietricică.[30] Fiecare era de mărimea pietricelelor folosite la aruncarea prin pocnire cu degetele, adică puțin mai mare decât un bob de năut.

În Sunan an-Nasāʾī, al-Faḍl ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi — care călărea în spatele Profetului ﷺ de la Muzdalifah spre Minā — a relatat: *„El”* — adică Profetul ﷺ — *„a coborât în Muḥassir și a spus: «Folosiți pietricele de mărimea celor aruncate prin pocnire cu degetele, cu care se aruncă la jamrah.»”* Relatatorul a spus: *„Profetul ﷺ făcea un gest cu mâna asemenea celui care aruncă prin pocnire cu degetele.”*[31]

În Musnadul imamului Aḥmad, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi — Yaḥyā a spus: *„ʿAwf nu știe dacă era ʿAbd Allāh ori al-Faḍl”* — se relatează: *„În dimineața aruncării la al-ʿAqabah, Trimisul lui Allah ﷺ mi-a spus, pe când se afla pe animalul său de călărie: «Hai, adună-mi!» I-am adunat pietricele de mărimea celor aruncate prin pocnire cu degetele. Le-a așezat în palmă și a spus de două ori: «Cu unele ca acestea.» A făcut un gest*

30 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre a sta pe loc neted, îndreptat spre qiblah, după aruncarea la cele două jamrah, nr. 1751, de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre pelerinajul Profetului ﷺ, nr. 1218, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

31 An-Nasāʾī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre locul de unde se adună pietricelele, nr. 3060; relatat și de Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea continuării talbiyah până la începerea aruncării la Jamrat al-ʿAqabah, nr. 1282.

cu mâna" — Yaḥyā a arătat că o ridicase — *„și a spus: «Feriți-vă de exagerare! Cei dinaintea voastră au pierit din pricina exagerării în religie.»"*[32]

Umm Sulaymān, fiica lui ʿAmr ibn al-Aḥwaṣ, Allah să fie mulțumit de ea, a spus: *„L-am văzut pe Profet ﷺ în ziua jertfei, aruncând la Jamrat al-ʿAqabah din fundul văii și spunând: «O, oameni! Să nu vă omorâți unii pe alții! Când aruncați la jamrah, aruncați cu pietricele de mărimea celor folosite la aruncarea prin pocnire cu degetele.»"* Relatat de Aḥmad.[33]

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī se relatează că Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, arunca șapte pietricele la prima jamrah, spunând Allāhu akbar după fiecare. Apoi înainta până ajungea pe un loc neted, se întorcea spre qiblah și rămânea mult timp în picioare, făcând rugi și ridicând mâinile. Apoi arunca la cea din mijloc, se îndrepta spre stânga, ajungea pe un loc neted și rămânea mult timp îndreptat spre qiblah, făcând rugi cu mâinile ridicate. Apoi arunca la Jamrat al-ʿAqabah din fundul văii, fără să se oprească după ea, și pleca. Spunea: *„Așa l-am văzut pe Profet ﷺ făcând."*[34]

Aḥmad și Abū Dāwūd au relatat de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, că Profetul ﷺ a spus:

> *„Înconjurarea Casei, parcurgerea distanței dintre aṣ-Ṣafā și al-Marwah și aruncarea pietricelelor au fost rânduite pentru pomenirea lui Allah."*[35]

Greșelile pe care le săvârșesc unii pelerini sunt:

---

32 Imamul Aḥmad, al-Musnad, 1/347; relatat și de an-Nasāʾī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre adunarea pietricelelor, nr. 3059, și de Ibn Mājah, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre mărimea pietricelelor pentru aruncare, nr. 3029.

33 Imamul Aḥmad, al-Musnad, 3/503; relatat și de Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre aruncarea la jamarāt, nr. 1966.

34 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre a sta pe loc neted, îndreptat spre qiblah, după aruncarea la cele două jamrah, nr. 1751.

35 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre ramal, nr. 1888; at-Tirmidhī, Cartea pelerinajului, capitolul despre felul aruncării la jamarāt, nr. 902; Aḥmad, 6/64.

1. Cred că pietricelele trebuie neapărat adunate din Muzdalifah. Se ostenesc să le adune noaptea și să le poarte cu ei în zilele petrecute la Minā. Dacă unul își pierde pietricelele, se întristează foarte mult și le cere însoțitorilor să-i dăruiască din pietricelele de Muzdalifah care le-au rămas.

Din cele de mai sus s-a înțeles că aceasta nu are temei în ceea ce s-a transmis de la Profet ﷺ. El i-a cerut lui Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, să-i adune pietricele pe când se afla pe animalul său de călărie. Se pare că această oprire era lângă jamrah: nu s-a păstrat vreo relatare că s-ar fi oprit mai înainte, după plecarea din Muzdalifah. În plus, atunci avea nevoie de ele; nu ar fi poruncit să fie adunate mai devreme, fără folos și cu osteneala de a le purta.

2. Cred că, prin aruncarea la jamarāt, aruncă în diavoli. De aceea numesc jamarātul *„diavoli”* și spun: *„Am aruncat în diavolul cel mare”* ori *„cel mic”*, sau *„Am aruncat în tatăl diavolilor”*, înțelegând prin acesta jamrah cea mare, Jamrat al-ʿAqabah, și folosesc alte asemenea expresii nepotrivite acestor locuri de ritual.

Îi vezi aruncând pietricelele cu forță și violență, strigând și înjurându-i pe aceşti pretinși diavoli. Am văzut chiar pe cineva urcând pe una dintre ele și lovind-o cu încălțămintea și cu pietre mari, cu furie și înverșunare. Pietricelele aruncate de oameni îl loveau, dar el devenea tot mai furios și mai violent în lovituri. Cei din jur râdeau în hohote, de parcă ar fi asistat la o farsă teatrală. Am văzut acestea înainte să fie construite podurile și să fie înălțați stâlpii jamarātului.

Toate acestea se întemeiază pe credința că pelerinii aruncă în diavoli, credință care nu are un temei autentic pe care să se poată sprijini. Ai aflat deja înțelepciunea rânduirii aruncării la jamarāt: ea a fost rânduită pentru pomenirea lui Allah, Cel plin de măreție. De aceea Profetul ﷺ spunea Allāhu akbar după fiecare pietricică.

3. Aruncă la jamarāt cu pietre mari, cu sandale, încălțări, cizme și bucăți de lemn. Aceasta este o mare greșeală, contrară celor rânduite de Profet ﷺ pentru comunitatea sa prin faptă și poruncă. El a aruncat cu pietricele de mărimea celor folosite la

aruncarea prin pocnire cu degetele, a poruncit comunității sale să arunce cu unele asemenea și a avertizat împotriva exagerării în religie. Pricina acestei mari greșeli este credința pomenită mai înainte, că ar arunca în diavoli.

4. Înaintează spre jamarāt cu violență și asprime, fără smerenie față de Allah și fără milă față de robii Săi. Din fapta lor rezultă supărări și vătămări pentru musulmani, schimburi de insulte și bătăi care prefac acest act de adorare și acest loc de ritual într-o scenă de ceartă și încăierare. Astfel, actul este îndepărtat de scopul pentru care a fost rânduit și de felul în care îl împlinea Profetul ﷺ. În Musnad, Qudāmah ibn ʿAbd Allāh ibn ʿAmmār a spus:

„L-am văzut pe Profet ﷺ în ziua jertfei aruncând la Jamrat al-ʿAqabah de pe o cămilă roșcată, fără lovituri, fără îndepărtarea oamenilor și fără strigăte de «La o parte! La o parte!»”

. Relatat de at-Tirmidhī, care a spus: *„Ḥasan ṣaḥīḥ.”*[36]

5. Nu se opresc pentru rugă după aruncarea la prima și la a doua jamrah în zilele de Tashrīq. Ai aflat deja că, după aruncarea la acestea, Profetul ﷺ se oprea îndreptat spre qiblah, cu mâinile ridicate, și se ruga îndelung.

Oamenii renunță la această oprire din neștiința Sunnei ori din dorința multora de a se grăbi și de a încheia actul de adorare.

Ce bine ar fi dacă pelerinul ar învăța rânduielile pelerinajului înainte de a pleca, pentru a-L adora pe Allah cu bună cunoaștere și pentru a-l urma cu adevărat pe Profet ﷺ! Dacă cineva ar vrea să călătorească într-un oraș, l-ai vedea întrebând care este drumul, ca să ajungă îndrumat. Dar cel care vrea să urmeze calea ce duce la Allah și la Paradisul Său? Nu se cuvine cu atât mai mult să întrebe despre ea înainte de a porni, ca să ajungă la țintă?

---

36 At-Tirmidhī, Cartea pelerinajului, capitolul despre dezaprobarea alungării oamenilor la aruncarea la jamarāt, nr. 903; an-Nasā'ī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre mersul călare la jamarāt, nr. 3063; Ibn Mājah, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre aruncarea la jamarāt călare, nr. 3035; Aḥmad, 3/413.

6. Aruncă toate pietricelele deodată, dintr-o singură mână. Aceasta este o greșeală gravă. Învățații au spus că, dacă cineva aruncă mai multe pietricele deodată, nu i se socotește decât una. Este obligatoriu să le arunce una câte una, așa cum a făcut Profetul ﷺ.

7. Adaugă la aruncare rugi care nu s-au transmis de la Profet ﷺ, precum: *„O, Allah, fă-o pricină de mulțumire pentru Cel Milostiv și de mânie pentru diavol."* Uneori rostesc aceasta și lasă takbīrul transmis de la Profet ﷺ. Mai potrivit este să se limiteze la ceea ce s-a transmis de la Profet ﷺ, fără adaos și fără scădere.

8. Nu acordă însemnătatea cuvenită îndeplinirii personale a aruncării la jamarāt: îi vezi împuternicind pe alții să arunce în locul lor, deși sunt în stare s-o facă, pentru a scăpa de îmbulzeală și de osteneala faptei. Aceasta se împotrivește poruncii lui Allah de a duce pelerinajul la îndeplinire, căci El spune:

ج

﴿وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِ﴾

Duceți la îndeplinire Ḥajjul și ʿUmrah pentru Allah!

Coran · Al-Baqarah 2:196, fragment

Cel care este în stare să arunce are, așadar, obligația să facă aceasta el însuși și să rabde greutatea și oboseala. Pelerinajul este o formă de jihād, în care există în mod inevitabil efort și greutate. Pelerinul să se teamă de Domnul său și să-și ducă ritul la îndeplinire așa cum i-a poruncit Allah, atât cât îi stă în putere.

Ṭawāful de rămas-bun și greșelile legate de el

În cele două culegeri Ṣaḥīḥ, Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: *„Oamenilor li s-a poruncit ca ultima lor întâlnire să fie cu Casa, însă femeia aflată la menstruație a fost scutită."*[37]

Într-o formulare a lui Muslim, el a spus: *„Oamenii plecau în toate direcțiile, iar Profetul ﷺ a spus: «Niciunul să nu plece până când ultima sa întâlnire nu este cu Casa.»"*[38]

Abū Dāwūd a relatat formularea: *„Până când ultima sa întâlnire nu este înconjurarea Casei."*[39]

În cele două culegeri Ṣaḥīḥ, Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea, a spus: *„M-am plâns Profetului ﷺ că sunt bolnavă. El a spus: «Fă ṭawāf în spatele oamenilor, călare.» Am făcut ṭawāf, iar Trimisul lui Allah ﷺ se ruga lângă Casă."* El recita:

﴿وَٱلطُّورِ، وَكِتَٰبٍ مَّسۡطُورٍ﴾

Pe munte și pe Cartea scrisă![40]

Coran · Aṭ-Ṭūr 52:1–2

An-Nasāʾī a relatat că ea a spus: *„O, Trimis al lui Allah! Pe Allah, nu am făcut ṭawāful plecării."* El ﷺ a spus: *„Când se dă*

37 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre ṭawāful de rămas-bun, nr. 1755; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre obligativitatea ṭawāfului de rămas-bun, nr. 1328/380.

38 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre obligativitatea ṭawāfului de rămas-bun, nr. 1327.

39 Abū Dāwūd, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre rămas-bun, nr. 2002.

40 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre bolnavul care face ṭawāf călare, nr. 1633; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre îngăduința ṭawāfului pe cămilă sau pe altceva, nr. 1276.

iqāmah pentru rugăciune, fă ṭawāf pe cămila ta, în spatele oamenilor."[41]

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a împlinit Ẓuhr, ʿAṣr, Maghrib și ʿIshāʾ, apoi a dormit puțin la al-Muḥaṣṣab, după care a mers călare la Casă și a înconjurat-o.[42]

În cele două culegeri Ṣaḥīḥ, ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Ṣafiyyah, Allah să fie mulțumit de ea, a intrat la menstruație după ṭawāf al-ifāḍah. Profetul ﷺ a întrebat: *„Oare ne va reține?"* I s-a spus: *„Ea a împlinit deja ifāḍah și a înconjurat Casa."* El a spus: *„Atunci să plece."*[43]

În al-Muwaṭṭaʾ, ʿAbd Allāh ibn ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Niciun pelerin să nu plece până când nu înconjoară Casa, căci ultimul dintre rituri este înconjurarea Casei."*[44]

Tot acolo, Yaḥyā ibn Saʿīd a relatat că ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, l-a întors din Marr aẓ-Ẓahrān pe un bărbat care nu-și luase rămas-bun de la Casă, până când acesta și-a luat rămas-bun.[45]

Greșelile pe care le săvârșesc unii oameni aici sunt:

1. Coboară din Minā în ziua plecării, înainte să arunce la jamarāt, fac ṭawāful de rămas-bun, apoi se întorc la Minā, aruncă pietricelele și pleacă de acolo spre țările lor. Aceasta nu este îngăduită, fiindcă se împotrivește poruncii Profetului ﷺ ca ultima întâlnire a pelerinilor să fie cu Casa. Cel care aruncă după ṭawāful de rămas-bun face ca ultima sa întâlnire să fie cu jamarātul, nu cu

41 An-Nasāʾī, Cartea riturilor pelerinajului, capitolul despre ṭawāful bărbaților împreună cu femeile, nr. 2929.

42 Al-Bukhārī, Cartea pelerinajului, capitolul despre ṭawāful de rămas-bun, nr. 1756.

43 Al-Bukhārī, Cartea expedițiilor, capitolul despre Pelerinajul de Adio, nr. 4401; Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre obligativitatea ṭawāfului de rămas-bun, nr. 1211/382.

44 Mālik, Cartea pelerinajului, capitolul despre rămas-bun de la Casă, nr. 1079, în transmiterea lui Yaḥyā ibn Yaḥyā; ediție îngrijită de Bashshār ʿAwwād.

45 Mālik, Cartea pelerinajului, capitolul despre rămas-bun de la Casă, nr. 1081, în transmiterea lui Yaḥyā ibn Yaḥyā; ediție îngrijită de Bashshār ʿAwwād.

Casa. În plus, Profetul ﷺ nu a făcut ṭawāful de rămas-bun decât la plecare, după ce împlinise toate riturile pelerinajului. El a spus: *„Luați de la mine riturile voastre."*[46] Relatarea de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, spune limpede că înconjurarea Casei este ultimul dintre rituri.

Cine face ṭawāful de rămas-bun, iar apoi aruncă pietricelele, nu și-a împlinit ṭawāful în mod valabil, fiindcă l-a făcut la un moment nepotrivit. Trebuie să-l repete după aruncare; dacă nu se întoarce pentru aceasta, are statutul celui care l-a lăsat nefăcut.

2. Rămân în Mecca după ṭawāful de rămas-bun, astfel încât ultima lor întâlnire nu mai este cu Casa. Aceasta se împotrivește celor poruncite de Profet ﷺ și arătate comunității sale prin propria faptă: el a poruncit ca ultima întâlnire a pelerinului să fie cu Casa și nu a făcut ṭawāful de rămas-bun decât la plecare. La fel au făcut și companionii săi.

Învățații au îngăduit însă rămânerea după ṭawāful de rămas-bun pentru o nevoie ivită întâmplător: de pildă, dacă se dă iqāmah pentru rugăciune după încheierea ṭawāfului și omul o împlinește, dacă este adus un mort și face rugăciunea funerară pentru el ori dacă are o nevoie legată de călătorie, precum cumpărarea unor lucruri, așteptarea însoțitorilor și altele asemenea. Cine rămâne după ṭawāful de rămas-bun într-un fel pentru care nu există această îngăduință trebuie să-l repete.

3. Ies din moschee după ṭawāful de rămas-bun mergând cu spatele, pretinzând că astfel cinstesc Kaʿbah. Aceasta se împotrivește Sunnei; mai mult, face parte dintre inovațiile asupra cărora ne-a avertizat Trimisul lui Allah ﷺ, spunând: *„Orice inovație este rătăcire."*[47] Inovația este orice credință ori act de adorare introdus în contradicție cu ceea ce urmau Trimisul lui Allah ﷺ și califii săi drept călăuziți. Oare cel care merge cu spatele, pretinzând că astfel cinstește Kaʿbah, crede că o cinstește

46 Muslim, Cartea pelerinajului, capitolul despre recomandarea aruncării la Jamrat al-ʿAqabah călare în ziua de sărbătoare, nr. 1297, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

47 Muslim, Cartea rugăciunii de vineri, capitolul despre scurtarea rugăciunii și a predicii, nr. 867, de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

mai mult decât Trimisul lui Allah ﷺ? Sau crede că nici Profetul ﷺ, nici califii săi drept călăuziți nu știau că în aceasta s-ar afla o cinstire a ei?

4. După ṭawāful de rămas-bun, se întorc spre Kaʿbah la poarta moscheii și se roagă acolo, ca și cum și-ar lua rămas-bun de la ea. Aceasta face parte dintre inovații, fiindcă nu s-a transmis de la Profet ﷺ și nici de la califii săi drept călăuziți. Orice lucru urmărit ca act de adorare a lui Allah, dar care nu a fost adus de Lege, este nevalabil și respins de la făptuitorul său, potrivit spuselor Profetului ﷺ: *„Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru este respins."*[48] Adică este întors asupra celui care l-a introdus.

Cel care crede în Allah și în Trimisul Său are datoria să urmeze, în actele sale de adorare, ceea ce s-a transmis de la Trimisul lui Allah ﷺ, pentru a dobândi astfel iubirea și iertarea lui Allah. El Preaînaltul a spus:

﴿قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾

Spune: «Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă! Allah vă va iubi și vă va ierta păcatele.» Allah este Iertător, Îndurător.

Coran · Āl ʿImrān 3:31

48 Al-Bukhārī, Cartea împăcării, capitolul despre împăcarea nedreaptă, nr. 2697; Muslim, Cartea judecăților, capitolul despre anularea hotărârilor nevalabile, nr. 1718/17, de la ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea.

Urmarea Profetului ﷺ privește atât faptele sale, cât și lucrurile pe care le-a lăsat nefăcute. Dacă motivul pentru o faptă exista în timpul său, dar el nu a făcut-o, aceasta arată că Sunna și Legea cer lăsarea ei. Nu este îngăduit să fie introdusă în religia lui Allah, chiar dacă omului îi place și o dorește. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلۡحَقُّ أَهۡوَآءَهُمۡ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِذِكۡرِهِمۡ﴾

Dacă adevărul ar urma poftele lor, s-ar strica cerurile, pământul și cei care se află în ele. Noi le-am adus însă pomenirea lor.

Coran · Al-Mu'minūn 23:71, fragment

Iar Profetul ﷺ a spus:

„Niciunul dintre voi nu crede până când dorința sa nu urmează ceea ce am adus eu."[49]

Îi cerem lui Allah să ne călăuzească pe calea Sa dreaptă, să nu ne abată inimile după ce ne-a călăuzit și să ne dăruiască milă de la El. El este Dăruitorul. Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor, iar binecuvântările și pacea fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei și tuturor companionilor săi.

Redactarea s-a încheiat la 19 Shaʿbān 1398 H.
Scris de cel sărac înaintea lui Allah Preaînaltul,
Muḥammad aṣ-Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn.
Allah să-l ierte pe el, pe părinții săi și pe musulmani.

49 Ibn Abī ʿĀṣim, as-Sunnah, p. 12, nr. 15; al-Baghdādī, Tārīkh Baghdād, 6/21; al-Baghawī, Sharḥ as-Sunnah, 1/212, nr. 104. Vezi și explicația hadithului al patruzeci și unulea din Cele patruzeci de hadithuri ale lui an-Nawawī, de Ibn Rajab, Allah să aibă milă de el, în Jāmiʿ al-ʿulūm wa-l-ḥikam.

Indice

iḥrām	5, 6, 7
jamarāt	23, 24, 25, 28
mīqāt	6, 7
Muzdalifah	19, 21, 23
saʿy	18
ṭawāf	9, 11, 13, 14, 16, 26, 27
ʿArafah	19, 20

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Akhṭāʾ yartakibuhā baʿḍ al-ḥujjāj

Greșeli săvârșite de unii pelerini

Îndrumări practice pentru împlinirea pelerinajului potrivit Sunnei: intrarea în iḥrām, ṭawāf, saʿy, staționarea la ʿArafah, aruncarea pietricelelor și ṭawāful de rămas-bun.

Autor: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro